

Korrigeringslista, Rikstinget 2017

Ärende 2d) Val av justerare

Simon Olsson och Maria Fälth ersätts av Madeleine Rosenqvist

Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-09-21 kl 14.45 på kd.nu/rikstingshandlingar

Partidistriktens förslag till beslut

När samma motion sänts in från flera partidistrikt upptäcktes ett datagenererat fel som gjorde att samma partidistriktsnamn skrivits ut på samtliga yttranden.

Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-09-29 kl 11.49 på kd.nu/rikstingshandlingar

Ärende 15 i dagordningen

Ärendenumret 15 i dagordningen var upprepat på två olika punkter efter varandra. Den andra har ändrats till punkt 16 och sedan har punkterna förskjutits med ett steg.

Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-10-02 kl 13.00 på kd.nu/rikstingshandlingar

Motion 07:16

Motionstexten hade ersatts av partistyrelsens yttrande. Korrekt text i motionen är följande:

Enligt den §4 i Lagen om offentlig anställning ska "Vid anställning avseende fästas bara vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet".

För rena nyanställningar i offentlig tjänst tillämpas dessa regler oftast, och den som anser sig ha blivit utkonkurrerad av en mindre meriterad sökande kan överklaga tillsättningen. Specifikt för ambassadörer, landshövdingar och andra myndighetschefer är dock undantagen från en öppen tillsättning på "förtjänst och skicklighet" fortfarande vanliga. Att "förtjänst och skicklighet" som praxis även ska tillämpas vid intern befordran, eller annan inplacering i olika funktioner av olika anställda i offentlig verksamhet tillämpas dock i ännu mer skiftande utsträckning inom offentlig förvaltning.

Bristen på en tydlig laglig reglering av hur offentliga tjänster och funktioner för redan anställda tillsätts innebär risker både för att inte de sökande med mest kompetens får aktuellt arbete (ibland kan de alltså inte ens få möjligheten att söka) samt korrupcion i olika avseenden (det vill säga att tjänster och funktioner tillsätts på grund av till exempel vänskapsförhållanden, släktband, tjänster och gentjänster eller mot betalning). För att öka chansen för att det alltid är de mest kompetenta som tillsätts i offentlig verksamhet och minska risken för korrupcion är det rimligt att regelverket för hur tjänster och funktioner inom offentlig verksamhet tillsätts stramas upp. Mot bakgrund av detta föreslås Kristdemokraternas riksting besluta:

Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-10-02 kl 13.00 på kd.nu/rikstingshandlingar

Motion 01:01-01:02, Partistyrelsens yttrande (se bilaga A)

Motion 02:01-02:06, Partistyrelsens yttrande (se bilaga B)

Motion 02:07-02:11, Partistyrelsens yttrande (se bilaga C)

Motion 02:37-02:38, Partistyrelsens yttrande (se bilaga D)

Motion 04:11-04:12, Partistyrelsens yttrande (se bilaga E)

Motion 04:16-04:24, Partistyrelsens yttrande (se bilaga F)

Motion 05:13-05:15, Partistyrelsens yttrande (se bilaga G)

Motion 05:18-05:20, Partistyrelsens yttrande (se bilaga H)

Motion 08:01-08:03, Partistyrelsens yttrande (se bilaga I)

Motion 08:04-08:07, Partistyrelsens yttrande (se bilaga J)

Motion 08:17-08-18, Partistyrelsens yttrande (se bilaga K)

Motion 09:12-09:15, Partistyrelsens yttrande (se bilaga L)

Motion 10:07-10:08, Partistyrelsens yttrande (se bilaga M)

*Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-10-03 kl 10:00 på
kd.nu/rikstingshandlingar*

Verksamhetsberättelse 2016

På sidan 27 i verksamhetsberättelse 2016 har partidistriktsordföranden för Region Västra Götaland ändrats från Magnus Berntsson till Gunilla Lindell.

*Ändringen genomfördes i rikstingshandlingarna 2017-10-03 kl 17.50 på
kd.nu/rikstingshandlingar*

Bilaga A - Motion 01:01-01:02, Partistyrelsens yttrande

Vid de tre senaste valen har Kristdemokraterna eftersträvat en alliansregering. En alliansregering förutsätter medverkan av samtliga fyra partier: Kristdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna.

De åtta regeringsåren 2006-2014 var politiskt fruktbara och är något partistyrelsen vill se en vidareutveckling av. I det av partistyrelsen den 4 april 2016 antagna dokumentet "Strategi 2018 - Målsättningar, målgrupper och strategiska vägval" slås följande fast: "För att kunna uppnå detta mål ska Kristdemokraterna vinna så stort väljarstöd att vi kan vara en stark part i en alliansregering genom vilken vi kan realisera vår politik."

Partistyrelsen instämmer med motionären i att Sverige behöver ett regeringskifte och mer av allianspolitik. Däremot gör partistyrelsen bedömningen att mest allianspolitik får väljarna om hela alliansen bildar regering tillsammans. Det parlamentariska läget förändras snabbt och valutgången är svår att förutse. Partistyrelsens strävan är att det ska bildas en majoritetsregering efter nästa val bestående av Alliansens fyra partier.

De fyra allianspartierna har mer gemensamt än vad partierna har med något parti utanför alliansen. Såväl Kristdemokraternas som Liberalernas och Centerpartiets partiledningar har varit tydliga med att det inte ska ske någon förhandling eller något organiserat samarbete med Sverigedemokraterna. Detta är en hållning som partistyrelsen inte har för avsikt att ändra och en inställning som baserar sig dels på Sverigedemokraternas historiska rötter och ideologiska utgångspunkter, dels på hur Sverigedemokraterna agerar i riksdagen idag och dels på att de politiska programmen skiljer sig åt mellan å ena sidan alliansens partier, å andra Sverigedemokraterna. Understrykas bör att samtliga partier och riksdagsledamöter som anser att alliansen eller Kristdemokraternas förslag är bra, är välkomna att rösta för dem.

Bilaga B - Motion 02:01-02:06, Partistyrelsens yttrande

Ett flertal motionärer har lyft frågan om polisens tillgänglighet, resurser och antal. Partistyrelsen delar, i likhet med stora delar av svenska folket, motionärernas åsikt att Sverige här är på väg i fel riktning. Omorganiseringen av Polismyndigheten, som samtliga riksdagspartier ställde sig bakom, har hittills inte fungerat tillfredsställande, bland annat på grund av en regering som vägrat skjuta till rätt resurser. Det har resulterat i att fler poliser än tidigare slutar, att polistätheten sjunker, att antalet synliga poliser minskar och att antalet uppklarade brott sjunker.

Motionärerna lyfter upp Sveriges många av polisen klassade utanförskapsområden. Detta antal växer och fler faller längre utanför lagens kontroll. Öppen narkotikaförsäljning skyddas av stenkastning mot poliser som försöker stävja densamma. Endast 12% av kommunerna anlitar idag inte väktare, enligt Riksdagens utredningstjänst. Poliserna behöver vara fler och få mer resurser för att klara av sitt arbete.

Mot bakgrund av denna utveckling har Kristdemokraterna sjösatt ett omfattande reformarbete på polisområdet. Inför partiets kommundagar i Karlstad lanserades ett förslag om 30 000 poliser till 2025, något som sedan konkretiserades i partiets vårmotion. Av dessa ska 5 000 genomgå samma utbildning på Polishögskolan på 2,5 år som dagens poliser gör. Parallellt med dessa 5 000 poliser som genomgår ordinarie utbildning ska en ny, ettårig statlig utbildning startas, vilken ytterligare 5 000 poliser ska genomgå. Deras anställning ska sedan kunna finansieras av kommunerna, men de ska vara anställda i samma polisorganisation som alla andra. Vi anser att samtliga polisanställda ska ha en huvudman: staten. De lokala polischeferna kommer få ett starkare mandat att styra över sin egen budget. Kommunerna ska också kunna finansiera fler poliser i stället för ordningsvakter, men utan att det tillskapas 290 nya kommunala polisorganisationer. Det gör att vi undviker oklar ansvarsfördelning och en uppdelning mellan A- och B-poliser, samt undviker ytterligare organisationsförändringar till de som redan sker i och med den pågående polisreformen.

Med 10 000 nya poliser och en tydligare kommunal koppling och möjlighet till kommunalt inflytande anser vi att Polisen får ett kraftigt resurstillskott för att stävja den negativa utveckling av otrygghet och organiserad brottslighet som växer i Sverige. Motionerna får därmed anses besvarade.

I motion 2:1, ”Öka antalet poliser samt dess befogenheter”, tas en effektivare granskning av polisen upp. Partistyrelsen delar uppfattningen att det är viktigt med en oberoende granskning av polisen, men ser också att detta redan görs av exempelvis Riksrevision och Brottsförebyggande rådet. Att införa ytterligare en granskningsinstans utöver de nu befintliga ser inte partistyrelsen som ändamålsenligt. Samma motionärer föreslår också att brottsprovokation ska tillåtas. Det har traditionellt i Sverige delats upp i bevisprovokation och brottsprovokation. Idag är bevisprovokation tillåten. Bevisprovokation syftar till att skaffa bevisning om ett redan begånget brott medan brottsprovokation har som syfte att framkalla ett brott. Bevisprovokation kan användas om det kan antas leda fram till väsentligt förbättrade utredningar. Ett exempel på bevisprovokation kan vara att en polis står passiv på en plats där man vet att narkotikaförsäljning pågår. När en person erbjuder polisen att köpa narkotika kan polisen fråga om pris och be att få se narkotikan. Polisen säkerställer då bevis som kan leda till en fällande dom i ett brott som ändå skulle ha begåtts, om än med någon annan köpare.

Brottsprovokation, å andra sidan, skulle kunna vara samma plats, men att polisen går fram till en person som är misstänkt för att sälja narkotika, och ber att få köpa. Polisen förhåller sig inte längre passiv. I det här fallet skulle brottet inte begås utan polisens aktiva handlande.

Det finns goda skäl till att inte tillåta brottsprovokation. Polisens uppgift är inte att begå brott även om syftet är något annat än själva brottet. Det kan ställa poliser i mycket svåra och

ibland också farliga situationer, det kan göra att människor kommer till skada som annars inte skulle ha gjort det och det kan också vara så att polisen provocerar fram brott som annars inte skulle ha begåtts. Frågan om brottsprovokation behandlades senast på rikstinget 2015 där rikstinget avslag förslaget. Partistyrelsen är inte av annan uppfattning idag.

I motion 2:4, ”Polisens närvaro i landet samt uppdatering av polisens IT-system till år 2017” lyfter motionären vikten av ett väl fungerande administrativt system för polisen. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att polisen måste avlastas rent administrativt för att kunna ägna sig åt sin kärnuppgift: att lösa och förebygga brott. I riksdagsmotion 2016/17:1535 presenterade Kristdemokraterna omfattande förslag för just detta. Där lyfts den misslyckade satsningen på datasystemet Pust Sibel, som ratades till en kostnad på hundratals miljoner till förmån för avrapporteringssystemet RAR från 1987 som är långt ifrån uppdaterat. Det pågår ett arbete inom Polismyndigheten där RAR ska ersättas av det mer moderna systemet Durtvå. Det tillsammans med att poliser i yttre tjänst nyligen fått tillgång till smarta mobiler med ändamålsenliga appar gör arbetet mer effektivt. Det är minst sagt välkommet då BRÅ har kommit fram till att en polis i genomsnitt sitter 1 timme och sex minuter och avrapporterar ett brott innan de är ute på gatan igen. Det är dock viktigt att fortsatt effektivisera avrapporteringen.

Tid måste frigöras för att poliser ska kunna ägna arbetsdagen till sådant som leder fram till en ökad personupplärning. I en stor organisation, som Polisen, kan små effektiviseringar få stor effekt. Om tidsåtgången för avrapporteringen reduceras med tio minuter per polis motsvarar det enligt en grov uppskattning årsarbetstiden för 100 poliser. En viktig prioritering för Kristdemokraterna är att få ut poliser på gator och torg, i synnerhet i brottsutsatta områden. Den prioriteringen kan till del uppnås genom att effektivisera avrapporteringssystemet, vilket exemplet ovan visar. Polisens arbetsmetoder behöver utvecklas när brottsligheten förändras. Modern teknik bör bli en naturlig del av verksamheten i det vardagliga polisarbetet vilket anges ovan och när allt fler brott sker på internet. De civila utredarna med specialkompetens inom till exempel IT- och miljöbrottslighet ska kunna användas på ett mer effektivt sätt. Det ovan anförda är förslag Kristdemokraterna motionerat om och drivit i riksdagen varför motionen får anses besvarad.

Bilaga C - Motion 02:07-02:11, Partistyrelsens yttrande

Flera olika motionärer har lyft frågan om avskaffandet av olika typer av straffrabatter i sina motioner. Frågan är angelägen av flera skäl. Dels för att många av straffrabatterna är svårmotiverade eller överanvända av domstolarna och dels för att de inte är anpassade för en tid där yrkeskriminaliteten breder ut sig.

Kristdemokraterna har i regeringsställning i Alliansen gjort flera reformer för att sätta fokus på brottsoffret och brottsoffrets upprättelse. Straffen för grova våldsbrott har skärpts och straffen för sexualbrotten är nu föremål för en parlamentarisk utredning. De som begår brott ska bli straffade och brottsoffer ska synliggöras så att de kan återvinna tryggheten. Straffen ska stå i proportion till brottet så att brottsoffret får upprättelse, och brottslingen ska kunna sona sitt brott och få möjlighet till en ny chans.

Kristdemokraterna har varit med och genomfört en rad straffskärpningar med fokus på grova våldsbrott. Avsikten var att väsentligt skärpa de straff som döms ut men reformen har inte fullt ut fått önskat genomslag. För att de allvarigaste brotten ska straffas hårdare har vi därför föreslagit att minimistrafen ska höjas för ett antal brott. Syftet med förändringarna har varit att få till en ökad spridning av utdömda påföljder, och därmed en mer proportionerlig tillämpning av straffskalan.

Det finns ibland en obalans i straffskalorna, där våldsbrott och sexualbrott ofta straffas mycket lindrigare än exempelvis ekonomisk brottslighet och narkotikabrott. Vi vill att straffen för vålds- och sexualbrott ska skärpas. Det är viktigt att det finns en proportionalitet mellan brottets allvar och straffet.

I brottsbalken kapitel 29 behandlas straffmätning och påföljdseftergift. Det är upp till rätten att beakta olika förhållanden som kan vara av betydelse. I detta kapitel § 2 listas också skäl som kan anföras som försvårande och som ska beaktas vid bedömning av straffvärden. Det kan handla om att den tilltalade har använt stor hänsynslöshet eller utnyttjat sin ställning för att ta några exempel. I samma kapitel § 3 listas skäl som ska beaktas som förmildrande omständigheter. Exempel på detta är om brottet har föranletts av någon annans kränkande behandling eller om den tilltalade till följd av en allvarlig psykisk störning haft nedsatt förmåga att inse gärningens innebörd.

Brottsbalkens 29 kapitel behandlar således såväl strafflindring som straffskärpning. Partistyrelsen anser det angeläget att det senare oftare används än det förra. Den som blivit utsatt för brott blir utsatt för en kränkning. Att det idag finns fler möjligheter för domstolarna att mildra straff än att skärpa dem är inte rimligt och sänder helt fel signaler till kriminella, brottsoffer och resten av samhället.

Vid rikstinget 2015 beslutades att se över omständigheterna när straffsatsen ska bestämmas och strafflängden lindras. Partistyrelsen föreslog då en förändring i Brottsbalken som fokuserar på vad motionärerna vill ändra. En ändring av 29:5 Brottsbalkens åtta punkter reduceras till fyra:

1. Att gärningspersonen drabbas särskilt hårt fysiskt, psykiskt eller socialt.
2. Negativa bieffekter av brottet eller straffet.
3. Ansvarsfullt agerande.
4. Andra omständigheter likvärdiga med punkt 1-3.

En sådan indelning betonar omständigheternas karaktär snarare än att specificera enskilda omständigheter. Vidare skulle kraven på förutsebarhet och likabehandling bättre tillgodoses. Nuvarande ordning leder dessutom till en allt för restriktiv tillämpning i strid med lagstiftarens ambitioner.

Vad gäller villkorlig frigivning efter att 2/3 av straffet avtjänas påpekas det i motionerna det orättvisa i att detta är satt som regel, i stället för som undantag. Det av domstolen utdömda

straffet är i praktiken alltid 1/3 kortare än vad rättsväsendet utlovar både brottsoffret och övriga samhället. Även detta är ett led i de mycket märkliga signaler som det svenska rättsväsendet sänder ut till kriminella, att de som regel alltid ska få kortare straff. Partistyrelsen delar motionärens åsikt om det felaktiga i denna ordning. Automatisk frigivning vid 2/3 enligt 6 § 26 kapitlet i Brottsbalken borde således avskaffas.

I motionerna ovan nämns också den så kallade "mängdrabatten" på brott som finns stipulerad i 26 kapitel 2 § i Brottsbalken.

Kristdemokraterna var drivande för att få igenom det tillkännagivande om systematiska stöder som riksdagen riktade mot regeringen 2016. Systematiska stöder som drabbar företagare och boende på landsbygden skapar oro och frustration och borde tas på större allvar. Därför drev vi fram att den så kallade straffrabatten ska ses över och att en ny brottsrubricering som tar sikte på systematiska stöder bör införas. Partistyrelsen menar att mängdrabatten bör ses över också i bred bemärkelse för alla kategorier av brott.

Att däremot helt slopa att kunna dömas till sammantaget lägre straff än summan av straffvärdet för vart och ett av brotten - den så kallade mängdrabatten - är olämpligt. Skulle det ske så kan situationer uppkomma där en stöldturné med många inbrott exempelvis ger ett längre fängelsestraff än mord.

Bilaga D - Motion 02:37-02:38, Partistyrelsens yttrande

Motionärerna till bägge motionerna lyfter en problematik som partistyrelsen ser allvarligt på. Partistyrelsen tog i oktober 2015 fram ett dokument "EU-medborgare i Sverige" som behandlar detta.

De EU-medborgare som tillfälligt vistas här, och som berörs i ovan nämnda rapport, lever oftast under svåra förhållanden. Eftersom fattigdom och utsatthet är bakgrunden till att de lämnat hemlandet blir också vistelsen här svår. Tältläger, en enkel koja, nedgångna fastigheter eller kanske en bil blir ofta boendet under de veckor eller månader de vistas här. De sanitära förhållandena är då mycket dåliga vilket leder till att de områden där dessa tillfälliga bostäder finns uppställda också präglas av nedskräpning och blir vanskötta. Inte sällan är det en olovlig bosättning, dvs. man vistas där under en längre tid utan markägarens godkännande. Det är inte på detta sätt som den fria rörligheten inom EES var tänkt att fungera. Kristdemokraterna slår vakt om den fria rörligheten inom EES. För att den ska fungera är det viktigt att det ramverk som finns efterföljs. Den tremånadersregeln som finns ska följas. Dock bör betonas att kontrollen av och efterlevnad av densamma åligger de rättsvårdande myndigheterna, inte kommuner eller andra.

Alla europeiska länder måste se till att deras medborgare ges de grundläggande fri- och rättigheter som är universella. Vidare ska varje land se till att dess medborgare får ett rimligt socialt skydd och tillgång till skola och hälsovård. Brister detta utsätts det europeiska samarbetet för stora påfrestningar – ytterst riskerar den fria rörligheten att inskränkas - och effekten för enskilda människor är mycket negativ.

När det gäller utbildning är det partistyrelsens hållning att nuvarande lagstiftning inte ska förändras, vilket innebär att de EU-medborgare som saknar uppehållsrätt och som vistas här enligt tremånadersregeln ska inte ha rätt till utbildning i Sverige. Vidare understryker partistyrelsen att EU-medborgares hemland ska ta ansvar för vårdkostnaderna för sina medborgare som saknar ett europeiskt sjukförsäkringskort. Regeringen bör snarast fortsätta överläggningarna med berörda länder så att bilaterala avtal säkerställer denna ordning.

Enligt kommittédirektivet (2015:9) till den nationella samordnaren kommer de mest utsatta EU-medborgarna som befinner sig i Sverige huvudsakligen från Rumänien och Bulgarien, många av dem är fattiga romer. Många kommer till Sverige för att finna möjligheter till försörjning.

Sverige bör göra mer genom EU, och i direkta kontakter med framförallt Rumänien och Bulgarien, för att stärka utsatta minoriteters ställning. Sanktioner bör användas på ett ändamålsenligt sätt för att öka trycket från de andra medlemsländerna inom EU. Vidare bör EU pröva möjligheten att utse ett sändebud med initiativrätt som säkerställer att EU-medel för romsk inkludering används på rätt sätt. EU bör slutligen möjliggöra att pengar ur socialfonden kan ges direkt till ideella organisationer i Rumänien och Bulgarien som arbetar för romsk inkludering. Sveriges regering bör gå vidare i arbetet med att sluta avtal med Rumänien och Bulgarien i syfte att tydliggöra hemlandets ansvar för sina medborgare.

Partistyrelsen anser att en kommun ska kunna besluta om lokala ordningsföreskrifter som t ex anger att särskilda krav kan ställas inom ett begränsat område. Ordningsföreskrifterna kan tydliggöra att all nedskräpning, skadegörelse och illegalt klotter på offentlig plats är förbjudet. Andra exempel på föreskrifter är hur lastning av varor skall ske, hur buller ska hanteras vid arbeten i offentliga miljöer, hur markiser och skyltar ska anordnas och att förtäring av alkoholhaltiga drycker inte får ske inom vissa områden.

Att införa ett tillståndskrav för att få tigger eller samla in pengar på offentlig plats riskerar i bästa fall att fara verkningslöst och i sämsta fall stärks risken att tiggeri och fattigdom legitimeras eller permanentas än mer.

Bilaga E - Motion 04:11-04:12, Partistyrelsens yttrande

Kristdemokraterna står för en solidarisk och restriktiv alkoholpolitik som syftar till ett samhälle med måttfulla alkoholvanor. Vi värnar Systembolagets monopol samt om en aktiv prispolitik som via punktskatter gör alkohol dyrare än andra drycker. Alkoholmonopolet och de relativt höga skatterna på alkohol är de viktigaste inslagen i Sveriges restriktiva alkoholpolitik.

Frågan gällande gårdsförsäljning av lokalproducerad alkohol i små volymer är inte något som Kristdemokraterna rent principiellt motsätter sig utan ståndpunkten är istället att Systembolagets detaljhandelsmonopol måste kunna värnas. Om gårdsförsäljning skulle visa sig vara förenligt med Systembolagets monopol så skulle vi vara positiva till ett sådant införande. Där är vi dock inte idag.

Denna fråga har utretts flera gånger, senast av den statliga utredningen SOU 2010:98 som konstaterade att om enbart svenska tillverkare får sälja sina produkter direkt till konsument på tillverkningsstället är det diskriminerande samt strider mot EU-rätten. Detta med anledning av att ett enskilt land inte får diskriminera utländska producenter eller produkter. Även den första utredaren Anita Werner (Alkohollagsutredningen, SOU 2009:22) och riksdagens utredningstjänst (RUT) har kommit till samma slutsats. För att inte bryta mot EU-rätten lämnade därför utredaren i SOU 2010:98 ett förslag om att ge alla tillverkare inom EU och övriga världen rätt att sälja sprit, vin och starköl direkt till konsument på samma villkor som svenska tillverkare. Det förslaget skulle i sin tur leda till en nedmontering av det svenska detaljhandelsmonopolet, något som Kristdemokraterna alltså motsätter sig.

När det gäller gårdsförsäljning i Finland och hur man har kunnat kombinera detta med ett alkoholmonopol har folkhälsoministern i en skriftlig fråga i slutet av 2015 uttryckt sig på följande sätt:

”Det är emellertid inte möjligt att rakt av jämföra det aktuella förslaget om gårdsförsäljning i Sverige med den form som Finland har. Den finska gårdsförsäljningen är mycket restriktiv och omfattar enbart bär/frukter som växer norr om den sextionde nordliga breddgraden. Den aktuella utredningen gjorde även bedömningen att Finlands begränsningar av gårdsförsäljning skulle kunna kritiseras i förhållande till EU:s principer om icke-diskriminering.”

Det är dock viktigt att titta vidare på vilka möjligheter som kan stå till buds för att lokalt producerade alkohol ska kunna säljas, med ett bevarat Systembolag. En möjlighet som har underlättat avyttringen av gårdarnas produkter är Systembolagets utvidgade service. Det går numera att beställa en gårds varor till närmaste Systembolaget-butik. Varorna levereras fritt för såväl kund som leverantör. Lokala produkter har numera särskild hyllmärkning i butiken och såväl sortiment som försäljningsvolymen har utökats på senaste år.

Partistyrelsen bedömer att de utredningar som redan gjorts gällande gårdsförsäljning och Systembolagets monopol är underlag som gör att det inte i nuvarande situation är möjligt med gårdsförsäljning eftersom det inte är förenligt med Systembolagets monopol.

Bilaga F - Motion 04:16-04:24, Partistyreliens yttrande

Det pågår en humanitär kris i världen. Krig, förtryck, islamistiska terrorgrupper och förföljelse av etniska och religiösa grupper gör att miljontals människor är på flykt. Samtidigt söker sig många andra, av fullt förståeliga skäl, bort från fattigdom och misär mot vad man hoppas ska bli en nystart.

Mottagandet av närmare 163 000 asylsökande under 2015, varav ca 35 000 minderåriga utan vårdnadshavare, har ställt mycket stora krav på hela samhället. Varken Sverige eller andra länder i Europa var rustade för att på så kort tid ta emot så många asylsökande. Vår förmåga till ett värdigt och fungerande flyktmottagande sattes på svåra prov. Resurserna hos myndigheter räckte inte till. Bristen på migrationshandläggare, tolkar, socialsekreterare, lärare och bostäder gjorde att vi inte klarade av att upprätthålla rättssäkerheten. Vi kunde inte erbjuda den trygga och säkra migrationsprocess som våra ambitioner och våra lagar har som mål. Bristerna i mottagandet har skapat osäkerhet, gjort väntan lång och oviss, bidragit till ohälsa och inneburit att vi inte levt upp till barnkonventionen. Det hade varit helt omöjligt att klara av utan alla de medmänniskor som öppnat sina hem och de medarbetare ute i kommuner och på myndigheter som arbetat ännu hårdare än vanligt för att klara den svåra uppgiften. Till följd av det stora mottagandet av asylsökande blev annan offentlig verksamhet satt under press eftersom det inte fanns tillräckligt med utbildad personal för att klara såväl mottagande av asylsökande som den reguljära verksamheten i kommuner, landsting och inom statens olika myndigheter. Brister uppstod och många fall av påtagliga missförhållanden rapporterades till ansvariga myndigheter.

Det stora antalet asylsökande krävde även svåra politiska överväganden. Detta ledde till stora förändringar av den svenska asyl- och migrationspolitiken under innevarande mandatperiod.

De gemensamma principerna för den reglerade migrationen inom EU har sedan sommaren 2015 i princip satts ur spel, och de förutsättningar som det svenska asylmottagningsystemet bygger på fungerar dåligt idag. Det gör att det inte är möjligt för Sverige att ha asylregler som kraftigt avviker från andra EU-länders. Därför är det angeläget att Sverige även i fortsättningen kräver en harmonisering av migrationspolitiken inom EU och att medlemsländerna följer ingångna avtal så att asylrätten kan vidmakthållas. Varken Sverige eller andra länder i Europa var rustade för att på så kort tid ta emot så många asylsökande. Med facit i hand finns det mycket att lära kring hur vi både nationellt och internationellt skulle ha kunnat agera annorlunda.

Reformarbetet inom migrations- och integrationspolitiken påbörjades av Kristdemokraterna vid årsskiftet 2014. Då presenterades ett flertal förslag om bland annat snabbare handläggning av ansökningar från så kallade säkra länder, treåriga tillfälliga uppehållstillstånd, revidering av EBO-lagstiftningen och möjlighet till bygglov för modulhus. Under hösten 2015 slöt Kristdemokraterna tillsammans med övriga allianspartier en migrationsöverenskommelse med regeringen. I den överenskommelsen fanns det 21 punkter med bland annat tillfälliga uppehållstillstånd för vissa grupper, ökat antal kvotflyktingar, snabbare handläggning av ärenden från säkra länder, utredning om fler lagliga vägar in i EU samt fördelning av mottagandet på alla kommuner.

Under november 2015 presenterade Kristdemokraterna flera egna förslag såsom asylansökningsområden, krissocialjour för ensamkommande, tillfällig inre gränskontroll, korrekta beslutsunderlag vid asylutredningar, en kriskommission för att få till en bättre integration och förslag för att få fungerande avvisningar för dem som fått avslag.

Under 2016 tog Kristdemokraterna även ställning till ett antal förslag från regeringen som gick utöver det som förhandlats fram vid den migrationspolitiska överenskommelsen. Vi ställde oss bland annat positiva till förslaget om tillfälliga (temporära) uppehållstillstånd. Däremot motsatte vi oss att möjligheten till familjeåterförening inskränktes. Vi motsatte oss

även det utvidgade försörjningskravet, att begreppet synnerligen och särskilt ömmande skäl togs bort, och att alternativt skyddsbehövande skulle ha korta tillfälliga uppehållstillstånd. Vi hade totalt elva yrkanden och åtta reservationsyrkanden vid beslutet i riksdagen den 21 juni.

Även om antalet nya ansökningar om asyl hittills i år och förra året varit betydligt färre än åren dessförinnan kvarstår mycket hårt arbete. Vid sidan om behovet av att förbättra och effektivisera det direkta mottagandet av asylsökande behöver arbetet framöver fokusera på att få de personer som får uppehållstillstånd att så snabbt som möjligt etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och i det svenska samhället samt att få till stånd ett fungerande återvändande för de personer som, efter en rättssäker process, inte bedöms ha tillräckliga skyddsskäl för att få uppehållstillstånd i Sverige.

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att Sverige har ett moraliskt ansvar att hjälpa medmänniskor i nöd. Partiet ska vara en garant för en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull migrations- och integrationspolitik som erbjuder en fristad för människor på flykt. Utgångspunkten är att försvara öppenheten och den fria rörligheten inom EU. Vi vill se fler lagliga vägar in i unionen. Samtidigt ska vi kunna känna oss trygga i att asylprövningen är rättssäker, eftersom den som saknar skyddsskäl och får nej på sin asylansökan också ska lämna landet.

DUBLINFÖRORDNINGEN

Dublinförordningen tillkom i syfte att värna asylrätten och fördela ansvaret för asylsökanden mellan EU-länderna. I denna förordning fastslås att asyl ska sökas i "första asylland", det vill säga det land i unionen som flyktingen eller migranten först anlände till. Denna ordning har sina fördelar och sina nackdelar. Den medför exempelvis en tydlighet i frågan var en person ska söka asyl och den gör att ingen riskerar att hamna utanför systemet i ett läge när ingen medlemsstat vill ta hand om en persons asylansökan. Samtidigt tar den bort möjligheten att söka asyl i flera länder samtidigt och man kan inte heller välja i vilket land man vill söka asyl.

Dublinförordningens syfte är alltså i grunden bra, men har visat sig ha uppenbara brister i ett läge när ett mycket stort antal flyktingar och migranter sökte sig till Europa på kort tid. Viljan att ta emot asylsökande och att pröva deras ansökningar har uppenbart minskat. Framförallt gäller det länderna i södra Europa vid EU:s yttre gräns, dit många flyktingar och migranter av naturliga skäl först anländer, men även flera länder i Centraleuropa.

Under 2015 anlände ca 1,3 miljoner migranter till Europa via Medelhavet varav drygt 900 000 till Grekland. Eftersom möjligheterna har begränsats att via andra mer säkra vägar ta sig direkt till det land som är den avsedda slutdestinationen får Grekland med Dublinförordningen ta ett väldigt stort ansvar. Under hösten 2015 släpptes i praktiken ett stort antal flyktingar och migranter igenom dessa länder utan att vare sig asylansökningar registrerades eller personuppgifterna dokumenterades. Många flyktingar och migranter tog då möjligheten att röra sig vidare genom Europa mot exempelvis Tyskland och Sverige.

Alla länder i EU ska enligt internationella konventioner ta ansvar för de flyktingar och migranter som kommer till Europa. Ändå är det i huvudsak Tyskland, Sverige och Österrike som de senaste åren tagit emot asylsökande. Det står helt klart att Dublinförordningen behöver ses över i sin helhet och det pågår i nuläget en reformering vilket är välkommet. Kristdemokraterna ser det som mest rimligt att personer som vill söka asyl i EU gör det vid gemensamma EU-beskickningar innan inresa eller vid unionens yttre gräns och att de asylsökande därefter fördelas mellan EU:s medlemsstater baserat på en specifik fördelningsnyckel. Det gör att man inte kan välja asylland men man försäkras få sina asylskäl prövade. Hänsyn bör i denna fördelning mellan länderna framför allt tas till befolkningsstorlek, ekonomisk styrka och tidigare ansvarstagande på asylområdet. Den asylsökande bör vara knuten till det tilldelade landet och därmed, i normalfallet, inte ha möjlighet att själv bestämma asylland. I särskilda fall bör dock hänsyn kunna tas till exempelvis personlig anknytning till en viss medlemsstat eller om den asylsökande besitter

specifika språkkunskaper. Sverige bör gentemot EU och övriga medlemsstater driva linjen om en reformerad Dublinförordning i enlighet med dessa principer.

KVOTFLYKTING OCH NÖDVISUM

Kvotflyktingsystemet är idag en av få lagliga vägar in till Europa. Sverige ska i år ta emot 3 400 kvotflyktingar, men i och med migrationsöverenskommelsen från 2015 kommer Sverige att successivt öka antalet kvotflyktingar upp till 5 000 personer årligen. Kristdemokraternas målsättning är att Sverige ska verka för ett ökat ansvarstagande också från EU i denna fråga. Alla medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar och fler kvotflyktingar totalt sett ska tas emot i EU. Därför behövs en uppgörelse om ett kvotfördelningssystem i Europa.

I dag går det inte att söka asyl i EU på distans från utlandet. Man kan inte heller få visum till ett EU-land för att åka dit med syftet att söka asyl. Många människor på flykt ser sig därför hänvisade till illegala och hänsynslösa flyktingsmugglare. Kristdemokraterna anser att gemensamma steg bör tas från EU:s länder att i samarbete med UNHCR öppna möjligheten att söka nödvisum före inresa till EU. Detta är också en fråga som finns med i migrationsöverenskommelsen. En utredning (2016:8) är tillsatt som ska se över frågan om fler lagliga vägar in i EU. Utredningen ska redovisas senast den 31 december 2017.

SÖKA ASYL UTANFÖR SVERIGE

Aldrig förr har så många människor varit på flykt som nu. Enligt UNHCR är 65,3 miljoner människor på flykt i världen varav merparten, 40,8 miljoner, är internflyktingar. Förutom 3,2 miljoner som är asylsökande i något land så är resterande flyktingar fast i flyktingläger eller lever utan tillstånd i ett annat land. Det största antalet befinner sig i de länder som finns i konfliktens närhet. Länder som många gånger själva skakas av interna motsättningar, har brist på naturresurser, hög arbetslöshet och där det är stora svårigheter för flyktingarna att någonsin kunna bli en del av samhället. Eftersom majoriteten av världens flyktingar befinner sig i dessa situationer är det av allra största vikt att vi med bistånd gör kraftfulla insatser för att hjälpa på plats. Inte minst då många flyktingar varken kan eller vill lämna sitt närområde. Men att hjälpa på plats är enligt FNs organ och de flykting- och biståndsorganisationer som arbetar världen över inte tillräckligt. Länder med trygghet, säkerhet och välstånd måste också i mycket större omfattning bistå med att erbjuda en fristad för fler av de som flyr.

Att kraftigt öka antalet kvotflyktingar är ett led i detta som kan skapa en väg till trygghet för personer som varken klarar livet i flyktingläger eller att själva ta sig till ett säkrare land. Men inte alla de som har ett stort skyddsbehov har möjligheten att bli utvald till kvotflykting genom UNHCR. Det gäller till exempel många av dem som hotas på grund av sin politiska åsikt, sitt kön, sin sexuella läggning eller sin tro. Principen om att var och en som söker om asyl ska få sin sak prövad måste därför upprätthållas även efter att vi och andra tar emot fler kvotflyktingar.

Det är också en hållning som återfinns i partiets principprogram. Där anges följande: ”Sverige kan bäst verka för en generös och human flyktingpolitik genom samarbete med andra stater. Därför bör EU:s medlemsländer ha en gemensam och generös flyktingpolitik, som tar hänsyn till människors skyddsbehov och där humanitära skäl väger tungt. Migrationspolitiken får inte leda till att familjemedlemmar skiljs från varandra. Utvisnings- och avvsningsbeslut som leder till familjesplittring ska inte fattas eller verkställas, såvida synnerliga skäl inte finns. Barnperspektivet ska alltid finnas med i migrationspolitiken. För den som söker asyl i Sverige måste hela processen vara utformad så att rättssäkerhet garanteras den enskilde.”

Utöver de principiella skälen för den individuella asylrätten skulle en avsaknad av asylrätt ställa andra principiella frågor på prov. Vi skulle behöva reglera och hantera hur vi i dessa fall skulle agera mot de personer som vi skulle avvisa. Att avvisa personer som riskerar att dödas skulle strida mot både humanitet och våra rättsprinciper. Vi skulle också behöva reglera hur vi ska göra med personer som vägras inträde i något annat land, en situation som kan

omfatta ett stort antal personer som inte erkänns som medborgare någonstans eller vars ursprungsland nekar återresa till den som flytt.

Det finns även mycket som talar för att försök att hindra människor från att söka asyl eller försvåra för människor att ta sig till Europa kan ge än svårare konsekvenser. Efter att vägen till Europa via Turkiet till Grekland stoppades valde fler att istället söka sig den längre och farligare vägen via Libyen. Trots att långt många fler tog sig till Europa via Medelhavet under 2015 än året efter så var det fler personer som inte överlevde resan 2016, över 5000 personer. Hur många som dessutom omkommer på den farliga vägen fram till Medelhavet rapporteras sällan om och det är svårt att få fram sådana uppgifter. Det finns även mycket som talar för att även personer som skulle nekas asyl till Europa ändå skulle försöka ta sig hit. Många av de som nu tar sig via Libyen och riskerar sitt liv i en gummibåt vet redan innan att de sannolikt inte kommer att få uppehållstillstånd inom EU. Ändå är de beredda att försöka. Så länge alternativet är ett liv utan framtid kommer människor att försöka ta sig hit. Hoppet att leva är starkare än rädslan för att dö.

Partistyrelsen vill därför inte, såsom flera motionärer föreslår, inskränka rätten att söka asyl vid Sveriges gräns eller föreslå att asylansökan prövas och avgörs i utlandet. Det skulle inte vara förenligt med internationella konventioner och de åtaganden som Sverige har skrivit under. FN:s flyktingkonvention från 1951 säger att alla har rätt att söka asyl i det land där de befinner sig. Skulle Sverige frånga detta skulle det innebära att vi i ännu högre grad överskjuter ansvaret på de länder i världen som redan idag bär det absolut största ansvaret för flyktingmottagande. Kristdemokraterna har dock medverkat till att en utredning är tillsatt för att se över frågan om exempelvis nödvisum och i direktiven ingår även att analysera om en preliminär bedömning av skyddsbehovet ska genomföras utomlands och i så fall vem som ska vara ansvarig för att genomföra denna prövning. Detta för att komplettera asylrätten och för att människor inte ska tvingas till de farliga vägar som idag är de ända alternativen.

GRÄNSKONTROLLER OCH ID-HANDLINGAR

I november 2016 föreslog Kristdemokraterna att det införs tillfälliga gränskontroller. Syftet var att kunna kontrollera vilka som kommer in i landet och säkerställa att de har rätt att vistas här. När de infördes var det även för att säkerställa att människor utan uppehållsrätt inte kom in i landet utan att söka asyl. Innan införandet av gränskontroller passerade människor igenom Sverige till främst Finland och Norge med syfte att söka asyl där. Partistyrelsen anser fortfarande att en förstärkt gränskontroll behövs och utesluter inte att det framöver är nödvändigt att fingeravtryck och ansiktsbilder kontrolleras vid resor över Schengens yttre gräns till och från Sverige. Ett annat viktigt led i arbetet med förstärkt gränskontroll är att kunna beslagta pass för personer som misstänks ansluta sig till terrororganisationer utomlands. Samtidigt ska det göras svårare och dyrare att få ut flera pass för att motverka handel med pass.

När regeringen införde ID-kontroller var det ett illa förberett beslut som till stora delar saknade konsekvensanalys i ett brett perspektiv. ID-kontrollerna medverkade till att antalet människor som sökte sig till Sverige minskade. Det minskade antalet ankommande i ett läge där mottagningssystemet var ansträngt till sitt yttersta gav möjlighet till ett bättre mottagande av dem som söker asyl. Å andra sidan innebar det mycket stora konsekvenser för framförallt den södra delen av landet och innebar en stor negativ påverkan på rörligheten inom arbetsmarknadsregionen som sträcker sig över Öresund. Kristdemokraterna delar bedömningen att det vid fara för den allmänna ordningen eller för den inre säkerheten i landet ska det finnas möjlighet för en regering att meddela föreskrifter för en kortare period om identitetskontroller vid transporter som utförs med buss, tåg eller passagerarfartyg till Sverige från en annan stat. Identitetskontroller är ett verktyg som kan komma att krävas om inte gränskontrollerna är tillräckliga för att upprätthålla den allmänna ordningen och den inre säkerheten i landet. Vi menar dock att när dessa används ska det göras en förnyad bedömning en gång per månad av läget och av konsekvenserna av identitetskontrollerna och att ett nytt regeringsbeslut ska krävas om identitetskontrollerna ska fortsätta. ID-

kontrollerna har inneburit att personer som saknat ID-handling inte kunnat resa in i landet. De som haft ID har dock kunnat komma in för att söka asyl.

Regeringen har nu tagit bort ID-kontrollerna och i likhet med ovan anförda menar vi att ett sådant läge åter kan komma att uppstå.

ASYLANSÖKNINGSOMRÅDEN OCH BESLUTSUNDERLAG

Kristdemokraterna föreslår att alla personer som avser att söka asyl i Sverige hänvisas till asylansökningsområden nära våra stora gränsövergångar. Där registreras asylansökan och det görs en första "sortering" av ärendena. Syftet är att få till stånd en snabbare registrering och en beslutsprocess som är både rättssäker och effektiv. Genom ett samlat mottagande och beslutsprocess ökar möjligheten att förhindra att människor avviker och hamnar i en utsatt situation.

I asylansökningsområdena ordnas boende för de asylsökande under den första fasen i asylutredningen. Personer som uppenbart inte medverkar till att styrka sin identitet, som kommer från så kallade säkra länder eller som i enlighet med reglerna i Dublinförordningen bör få sin asylansökan prövad i annat land ska få ett snabbt avvisningsbeslut. Detsamma gäller personer som bedöms vara en säkerhetsrisk.

Asylansökningsområdena ska bemannas med sjukvårdskompetens för att möta vårdbehov och behov av psykosocialt stöd. Många av dem som kommer till Sverige som asylsökande lider exempelvis av posttraumatiskt stressyndrom. Genom att dessa kompetenser finns tillgängliga direkt vid mottagandet kan ett hälsofrämjande arbete påbörjas tidigare.

Felaktig information, osäkerhet och bristande tilltro till myndigheter kan göra att asylsökande uppmuntras att göra sig av med identitetshandlingar och uppge falska uppgifter då de tror att detta påverkar deras möjligheter i asylprocessen positivt. Detta kan göra att den asylsökandes rättssäkerhet äventyras och att mottagningssystemet förlorar i legitimitet hos allmänheten.

En hög legitimitet för asylsystemet är väldigt viktigt för såväl den asylsökande som för allmänhetens syn på invandring, och för integrationen. Om det råder en utbredd uppfattning om att det fuskas för att få uppehållstillstånd kommer många tro att människor befinner sig i Sverige på felaktiga grunder. Det skapar i sin tur negativa attityder och kan försvåra integrationen. Det är viktigt att beslutsunderlaget blir så komplett som möjligt. Vid asylansökan ska information lämnas om att man ska uppge samtliga anhöriga men detta är inte ett krav för att familjeåterförening ska vara möjligt.

Vår utgångspunkt är alltså att familjer ska återförenas, varför ensamkommande ska återförenas så snart som möjligt med sina föräldrar. Om det är så att den ensamkommande kan återförenas med sin familj i hemlandet ska det ske skyndsamt. Därför ska vi skapa drivkrafter för att berätta om anhöriga redan vid ankomsten.

ÅLDERSBEDÖMNING

Sedan maj 2017 ska en åldersbedömning göras tidigare i asylprocessen och Rättsmedicinalverket har nya metoder för medicinsk åldersbedömning igång från april 2017. De bygger på undersökning av knän och visdomständer med magnetkamera där undersökningarna kompletterar varandra samt ska göras av två av varandra oberoende personer. För att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod har Socialstyrelsen fått ett uppdrag som ska redovisas i slutet av november 2017. Dessa åtgärder är viktiga för att i så stor utsträckning som möjligt undvika att vuxna asylsökande placeras tillsammans med ensamkommande barn men också för att tillförsäkra att de resurser som ska gå till barn inte används till vuxna.

Kristdemokraterna anser att ensamkommande som redan fått ett avslagsbeslut på sin asylansökan och där åldern varit av avgörande betydelse ska erbjudas möjlighet att genomgå

en medicinsk åldersbedömning, enligt Riksmedicinalverkets nya metoder, före det att en avvisning eller utvisning verkställs.

GOD MAN

När ensamkommande barn och unga anländer till Sverige saknar de per definition familj, men också i de allra flesta fall vänner och annat kontaktnät som kan ge den värme och det stöd som är så viktigt att man får när man kommer ensam till ett nytt land. Därför arbetar Kristdemokraterna för att dessa barn ska få in trygga rutiner i sina liv, främst genom ett säkert boende och gode män.

En god man ska ha nära kontakt med den minderåriga, informera om barnets rättigheter och säkerställa att barnet vet vilka fördelar som finns med en rättssäker process jämfört med de risker som följer med en avvikelse. Även om det finns exempel där barnen inte fått det stöd de borde från sin gode man så är det många barn och unga som vittnar om den positiva inverkan gode mannen hade när de kom ensamma till Sverige. Många ensamkommande säger att det inte gått så bra för dem som det gjort om det inte hade varit för den gode mannen.

I dag tar det alltför lång tid från det att den minderåriga anländer till att en god man förordnas och det förekommer även att gode män har ansvar för fler minderåriga än de klarar av. Orsaken till detta är huvudsakligen bristen på gode män. Kristdemokraterna vill att alla ensamkommande barn ska få en god man inom 24 timmar efter ankomst. Därför föreslår Kristdemokraterna att rekryteringen av gode män intensifieras, bland annat genom en nationell kampanj och införandet av ett nationellt register.

KRIS-SOCIALJOUR

Den humanitära kris som råder i världen har inneburit och innebär att mottagandet av asylsökande i Sverige har varit under mycket hård press. Många kommuner har gjort bedömningen att de inte har förmått att leva upp till vad som krävs för att garantera rättigheterna för de som anländer. Särskilt allvarig är situationen för de barn som har kommit.

Socialtjänster runt om i landet har fått en ökad arbetsbörda. Fler socialsekreterare behöver rekryteras, fler familjehem och gode män behövs akut. Listan kan göras lång. Att resurser tillförs såväl kommuner som civilsamhälle är viktigt men inte tillräckligt för att hantera situationen. Ytterligare åtgärder krävs för att resurserna ska användas optimalt.

Allt eftersom pressen ökat på asylmottagningsystemet har avkall gjorts på de kvalitetskrav som tidigare funnits. Ett alltför stort tryck på vissa platser, som tränger undan ordinarie samhällsfunktioner, riskerar också att leda till missnöje och motsättningar. Det behövs därför ett större och mer direkt statligt ansvarstagande.

Ensamkommande barn och unga som enligt avtal placerats i en kommun bor inte sällan i ett boende eller i ett familjehem i en annan kommun, ibland i närområdet men det kan också vara på en ort i en helt annan del av landet. Utredningar och uppföljning görs också utifrån metoder som utarbetats för barn med helt andra behov. Förutom att det läggs resurser på fel saker innebär det att de faktiska behov, som just dessa barn har, riskerar att missas. Den nya boendeformen med stödboende är ett viktigt steg för att möta behoven och minska mottagningskostnaderna men det är inte tillräckligt, framförallt inte för de yngre ensamkommande barnen.

I den uppkomna situationen krävs en annan ansvarsfördelning och nya arbetsformer. En nationell kris-socialjour med särskilt ansvar för ensamkommande barn och unga bör inrättas under Statens institutionsstyrelse. Kris-socialjouren ska finnas som en resurs för de kommuner som behöver avlastning i arbetet med ensamkommande. Den nationella kris-socialjouren bör ha befogenhet och resurser att upprätta mottagningsboenden, rekrytera

familjehem, gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare samt kunna ansvara för familjehemsplacering och verka som stöd för de kommuner som upprätthåller funktionerna i egen regi eller i samverkan med andra kommuner.

En nationell funktion kan samla kunskapen om dessa barns och ungdomars behov och se till att den kunskapen kommer dem alla till del oavsett var i landet de hamnar. Det bör tas fram nya riktlinjer för vilka krav som bör ställas på familjehem och gode män för dessa barn och ungdomar samt riktlinjer för stödgruppsverksamhet för samma målgrupp. Med en nationell organisation kan resurserna optimeras samtidigt som på ett bättre sätt säkrar barns trygghet och rättssäkerhet. Genom inrättandet av en nationell kris-socialjour ges också en välkommen avlastning till kommunerna. Kristdemokraterna har avsatt medel i sitt budgetalternativ hösten 2016 för att inrätta en kris-socialjour. De medel som regeringen tillför Socialstyrelsen för att inrätta ett kompetenscentrum för ensamkommande överför vi till kris-socialjouren som ska ha en samlad kompetens på området.

TIDSBEGRÄNSADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND OCH ANHÖRIGINVANDRING

Kristdemokraterna presenterade i december 2014 en ny migrationspolitik som bygger på att det införs tidsbegränsade uppehållstillstånd som regel istället för permanenta uppehållstillstånd. Skälet är att vi menar att Sverige inte kan avvika från andra EU-länders regelverk. Partistyrelsen är väl medveten om att tillfälliga uppehållstillstånd skulle kunna ha en negativ inverkan på integrationen. Att få ett permanent uppehållstillstånd gör det initialt lättare för den enskilde att etablera sig och börja bygga en ny framtid. Samtidigt vet vi att många som redan fått ett permanent uppehållstillstånd ändå inte etablerats och integrerats i samhället vilket visar att uppehållstillståndets status i sig inte är det enda som påverkar. Partiet har trots de invändningar som kan riktas kommit till slutsatsen att vi i den situation som råder i världen och Europa behöver tillämpa tillfälliga uppehållstillstånd. Dessa ska dock vara utformade på ett sådant sätt att de främjar integration och ger skydd så länge det behövs.

Att Sverige fram till nyligen, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel har beviljat permanenta uppehållstillstånd har sannolikt bidragit till att fler sökt asyl här i stället för i andra EU-länder. När Sverige ensamt haft permanenta uppehållstillstånd har det också försvårat möjligheterna att inom EU komma överens om regler som skulle innebära att länderna gemensamt skulle kunna ta emot fler.

Den som beviljas asyl i Sverige bör enligt Kristdemokraternas förslag som huvudregel tilldelas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år. Om skyddsbehovet kvarstår efter tre år permanentas uppehållstillståndet. Även den som under de första tre åren har kommit i egen försörjning via arbete eller eget företagande bör ges ett permanent uppehållstillstånd även om skyddsbehovet inte skulle kvarstå. Kristdemokraterna menar att dessa bestämmelser ska permanentas inom ramen för Utlänningslagen och inte vara en del av den tidsbegränsade lag som regeringen har infört på området.

Kristdemokraternas förslag stärker incitamenten till etablering eftersom eget arbete säkrar rätten att stanna i Sverige. Förslaget kan också påverka hur många som söker asyl just i vårt land. Att Sverige fram till nyligen, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel har sannolikt bidragit till att fler sökt asyl här i stället för i andra EU-länder. En jämnare fördelning minskar Sveriges kostnader och underlättar etableringen för dem som kommer hit. Samtidigt ska rätten till familjeåterförening gälla för de som får ett tillfälligt uppehållstillstånd. Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ under hösten 2016 anslagit 1,3 miljarder kronor för att rätten till familjeåterförening ska gälla dem som har tillfälliga uppehållstillstånd. Partistyrelsen anser i likhet med rikstinget 2015 att förslaget om tillfälliga uppehållstillstånd fortsatt ska vara en del av partiets politik.

Motion 4:21 vill att möjligheten till anhörginvandring begränsas till de som ordnat egen försörjning förutom nära familj såsom makar och barn under 18 år. Kristdemokraterna anser

att familjens betydelse för upplevelsen av gemenskap, trygghet och stabilitet i en ständigt föränderlig omvärld är mycket viktig. Därför ska familjeåterförening för alla som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd gälla. I enlighet med migrationsöverenskommelsen från oktober 2015 står Kristdemokraterna bakom förslaget om att nyetablerade relationer ska omfattas av försörjningskrav. Vi är även positiva till ett återinförande av sista-länken bestämmelsen dock med ett försörjningskrav. Möjligheten till anhöriginvandring utöver den närmaste familjen eller vid nyetablerade relationer är med dagens regelverk mycket liten. Därför finns det inte skäl att införa några ytterligare begränsningar.

ASYLPROGRAM, ARBETE

Asylsökande försätts idag i en lång väntan på handläggning av sin asylansökan med en lika lång tid av ovisshet och passivitet som följd. Människors inneboende drivkraft och hopp om att bygga en bättre framtid riskerar att avta ju längre tiden går.

Kristdemokraterna vill möta denna situation genom att tidigarelägga den utbildning (SFI och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds till asyltiden. Därför vill vi införa krav på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka.

En kraftigt kortad etableringstid är något som är bra för både den enskilda människan och samhället i stort. Kristdemokraterna har anslagit medel i sitt budgetalternativ för detta ändamål. På sikt överväger vinsterna i snabbare integration de extra kostnader som detta medför. Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskrav på sig om 16 timmar per vecka vid det egna asylboendet. Det innebär att den asylsökande förväntas bidra med till exempel lokalvård, matservering, trädgårdsarbete och vaktmästartjänster, alltså uppgifter som idag åligger asylboendenas personal att sköta. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet ska kunna få sin dagersättning nedsatt.

Det ska också vara lättare att börja arbeta direkt som asylsökande. För att få arbeta under asyltiden och få ett s.k. AT-UND (undantag från arbetstillstånd) måste asylsökande lämna in godtagbara identitetshandlingar eller på annat sätt medverka till att klarlägga sin identitet. Kristdemokraterna vill ta bort detta villkor så att fler får möjlighet att arbeta.

Vi vill också undanröja de praktiska hinder som finns för asylsökande som vill börja arbeta. Det har handlat om problem med att få det samordningsnummer som behövs för att bland annat kunna begära A-skattsedel och att få öppna ett bankkonto.

Kristdemokraterna föreslår också att asylsökande som får ett reguljärt arbete ges ett fribelopp om 3 000 kronor som den enskilde kan tjäna per månad utan att dagersättningen minskas. Detta utgör ett viktigt positivt incitament för arbete som kan bidra till att stärka integrationen i det nya hemlandet.

EBO

Liksom motion 4:21 anser Partistyrelsen att EBO-lagstiftningen är problematisk på många sätt. Trots namnet har EBO blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Det finns fall där tio till tolv personer trängs i en tvårumslägenhet. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. EBO leder även till att nyanlända koncentreras till vissa områden.

Lokalpolitiker i kommuner som Malmö och Södertälje har därför länge försökt uppmärksamma de svåra och allvarliga konsekvenserna som EBO medför. Vi behöver en jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande, både för de asylsökandes skull och för att underlätta arbetet med att ta emot och slussa in dem i samhället.

För att fler ska välja anläggningsboende och för att bryta den destruktiva trångboddheten behöver EBO-lagen ses över och ekonomiska styrmedel användas på lämpligt sätt. Frågan om att stävja det missbruk som motionären beskriver bör också uppmärksammas. För närvarande har vi en akut situation i asylmottagandet som kräver insatser av mer tillfällig karaktär. Men den långsiktiga frågan – att bryta den destruktiva trångboddheten – måste återkomma längre fram i syfte att hitta en hållbar boendesituation för asylsökande och nyanlända.

VALIDERING OCH UTBILDNING

Många av de människor som av olika anledningar flyttar till Sverige har värdefulla kunskaper som har förvärvats genom lång yrkeserfarenhet eller genom utbildning i ett annat land. Dessa kunskaper måste tas tillvara och till fullo kunna bedömas vid en rekrytering. Det görs inte idag. Både samordningen av och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter ska förbättras och handläggningstiderna kortas. Partistyrelsen menar också att kompletterande utbildning och validering ska kunna ske parallellt med praktik.

Valideringsdelegationen arbetar sedan 2015 med att driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet. Delegationen slutrapporterar sitt uppdrag senast den 30 december 2019. Både samordningen av och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter behöver förbättras. Kristdemokraterna har länge efterlyst att validering formaliseras i ett rikstäckande system så att arbetet med att höja kvaliteten kan systematiseras. Partistyrelsen menar att det är viktigt att etablera en samsyn mellan berörda myndigheter mot ett nationellt sammanhängande valideringssystem inom utbildningsväsende och arbetsliv. Detta är nu en central del av Valideringsdelegationens uppdrag. Idag förekommer rapporter om regionala variationer.

Motion 4:16 m fl menar att fler eftergymnasiala utbildningar för tänkt målgrupp borde tillgängliggöras. Det är för Partistyrelsen inte helt tydligt vilken målgrupp som avses, om det är på fler språk eller någon speciell inriktning på dessa tilltänkta utbildningar. Partistyrelsen menar att det är viktigt att snabbt och effektivt validera utländska utbildningar samt att det finns goda möjligheter att kunna komplettera utländska utbildningar. En annan central reform är Kristdemokraternas satsning på att skapa fler platser på yrkesvux som är utbildningar på gymnasienivå för en yrkesutbildning. Kristdemokraterna bedömer att personer som går yrkesvuxenutbildningar eller utbildningar inom yrkeshögskolan har långt större möjlighet att få ett arbete efter utbildningen än efter en arbetsmarknadsutbildning upphandlad av Arbetsförmedlingen. 2015 lämnade den av alliansregeringen tillsatta Yrkesprogramsutredningen sitt betänkande "Välja yrke" (SOU 2015:97). I utredningen identifierades en rad branscher där det råder rekryteringssvårigheter till yrken som inte kräver eftergymnasial utbildning. Det är till exempel kockar, lastbilmekaniker, medicinska sekreterare och installationselektriker. Inom mer smala branscher råder det brist på glasmästare, fastighetstekniker, bagare/konditor och många fler. En utbyggnad av antalet platser inom yrkesvux borde dessutom inte bara leda till att fler som idag är arbetslösa får jobb utan att hela samhället fungerar bättre när viktiga bristyrken kan besättas med kunnig personal.

AVVISNINGAR

Det är viktigt att återvändandet fungerar och att det är en tydlig skillnad mellan ett "ja" och ett "nej" i asylprocessen är centralt för att legitimiteten i – och förtroendet för – asylrätten och för vår reglerade migrationspolitik ska upprätthållas. Det är också centralt för att Sverige som land ska kunna vara generöst i att ge skydd till människor som är i behov av det.

Under 2016 avvek nästan 6 000 personer som fått nej på sina asylansökningar. Enligt TT:s rapportering hade gränspolisens i december nästan 13 000 ärenden gällande just personer som avvikit. Den kommande femårsperioden väntas ytterligare 50 000 personer avvika, enligt Migrationsverkets senaste prognos.

Att avvika eller att "gå under jorden" innebär dels stora risker för den enskilda, dels att parallellsamhällen riskerar att etableras. Det är en utveckling som vi måste motverka.

För att möjliggöra fler avvisingar och utvisningar av personer som saknar rätt att vistas i Sverige är det viktigt att Sverige ingår fler bilaterala överenskommelser (så kallade återtagandeaftal) med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare. Det behövs även mer resurser till polisen för att den ska kunna verkställa avvisingar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller.

Det behövs också starkare incitament för exempelvis asylsökande att styrka sin identitet. Men en av de viktigaste åtgärderna för att förhindra att personer avviker är att det finns möjlighet att vid behov göra placering i förvar. Eftersom det förekommer uppgifter om att det råder brist på förvarsplatser har Kristdemokraterna därför i sitt budgetalternativ från hösten 2016 anslagit ytterligare medel för att tillskapa fler förvarsplatser.

I motion 4:24 m fl föreslås att preskriptionstiden för att kunna lämna in en ny asylansökan förlängs till tio år. År 1989 ändrades den svenska utlänningslagstiftningen och preskriptionstiden förlängdes från två till fyra år. Preskriptionstiden för Dublinärenden är 18 månader.

Den som saknar skyddsbehov eller andra skäl att stanna i Sverige ska skyndsamt lämna landet. Andelen som frivilligt väljer att lämna Sverige efter ett utvisnings- eller överlämningsbeslut har dock minskat de senaste åren. En del utvisades med tvång, men de allra flesta avvek och gick "under jorden".

Det fanns i början av året över 21 000 ärenden liggande hos polisen gällande personer som fått avslag på sin asylansökan och ska lämna landet. Hur många av dessa som faktiskt är kvar är svårt att veta då personer kan ha lämnat landet utan att meddela detta. Detta är inte acceptabelt. De som fått avslag på sin ansökan ska avvisas. Vi kan även konstatera att återvändandet har ökat under 2016. Mellan januari och september var det totalt 15 500 personer som återvände.

Partistyrelsen delar inte motionärernas farhågor om att preskriptionstidens längd per automatik skulle leda till falska förhoppningar. Sedan 2009 finns det en vägledande dom i Migrationsdomstolen som klargör att den asylsökande måste samarbeta med svenska myndigheter och inte får gömma sig undan Migrationsverket eller polisen vid exempelvis ett utvisningsbeslut. Detta ses därför numera som en försvårande omständighet i asylansökan. Partistyrelsen anser att dessa förslag är tillräckliga.

BIDRAG OCH SKOLGÅNG FÖR GÖMDA

Motionären vill att rätten till skolgång, försörjningsstöd, bostadsbidrag samt andra offentliga ekonomiska bidrag inte ska utbetalas till personer som har fått ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Kristdemokraterna har genom Migrationsöverenskommelsen i oktober 2015 medverkat till att de som får ett utvisnings- eller avvisningsbeslut inte längre ska ha rätt till dagersättning eller anläggningsboende. Detta är en viktig del i att frigöra boende för asylsökande samtidigt som det är tydligt att den som saknar skyddsskäl eller andra skäl att stanna i Sverige så snabbt som möjligt ska återvända till sitt hemland. De som undantas från denna regel är barnfamiljer eftersom barn inte kan påverka sin situation och skulle drabbas hårt av förslaget. Därför vill heller inte Partistyrelsen föreslå att rätten till skolgång eller sjukvård för dessa barn inskränks.

Rätten till vård tillhör de mest grundläggande rättigheterna. Under regeringstiden verkade Kristdemokraterna för att så kallade papperslösa eller gömda i Sverige ska ha rätt till vård. Vi lyckades ändra lagen så att vuxna som saknar rätt att stanna i Sverige ändå ska kunna få vård som inte kan anstå och att de landsting som vill ska kunna ge alla full vård. Flera landsting

har valt att tillhandahålla mer vård än lagen anger. Innan förändringen var Sverige ett av mycket få länder som inte gav vård till dessa grupper. Den begränsning som finns i lagen till vård som inte kan anstå har sedan det infördes varit starkt kritiserat. Dels på grund av att det för vårdpersonal är mycket svårt att dra gränsen för vilken vård som avgränsningen gäller men också för att det kan innebära att sjukdomar förvärras innan vård ges och att det dessutom innebär högre kostnader för skattebetalarna. Men det finns få, om några, tecken på att den befintliga lagen har inneburit några större kostnader och givet att vård ges på liknande villkor även i de flesta andra europeiska länderna är det troligen inte heller något som påverkar flyktingars val av destinationsland. Partistyrelsen föreslår därför inte någon förändring av denna regel.

Frågan, som tas upp i en av motionerna om kommunen har en skyldighet att ge försörjningsstöd till en person som håller sig undan för att undvika avvisning kommer att avgöras genom ett mål i Högsta förvaltningsdomstolen. Enligt Partistyrelsens uppfattning bör det dock inte vara en skyldighet för kommunen att ge försörjningsstöd till den som saknar tillstånd att vistas i Sverige, med undantag för enstaka insatser i form av nödhjälp i en akut krissituation. Skälet är att det annars skulle bli en alltför otydlig gräns mellan att få ett ja eller ett nej på asylansökan. Det vore heller inte rimligt att människor ingår i delar av det socialt skyddsnät utan att ha möjlighet att försörja sig själva och omvänt att de som betalar skatt försörjer de som inte har rätt att vistas i Sverige.

SOCIALFÖRSÄKRINGSSYSTEM

Motion 4:21 föreslår att socialförsäkringsförmåner i första hand ska reserveras för personer som skattat i Sverige under två år, svenska medborgare samt EU-medborgare som har rätt att vistas i landet. Det svenska socialförsäkringssystemet är uppbyggt utifrån två huvudsakliga kriterier, bosättningsbaserade förmåner och arbetsbaserade förmåner. Därutöver finns det kvalificeringskrav för de olika förmånerna.

De arbetsbaserade förmånerna är avsedda att täcka inkomstbortfall exempelvis vid sjukdom eller vid ålderspensionering. Sådana förmåner är inkomstrelaterade. De inkomster som påverkar en förmåns storlek kommer direkt eller indirekt från inkomster av anställning eller annat förvärvsarbete. De bosättningsbaserade förmånerna däremot är inte kopplade till tidigare inkomster utan de syftar till att ge ett grundskydd. Det handlar ofta om ersättningar på garantinivå t.ex. garantipension och barnbidrag.

Det är således inte medborgarskapet som avgör rätten till förmån, vilket också är rimligt. Alternativet vore annars att den som vistas här tillfälligt med svenskt medborgarskap eller som EU-medborgare men utan att vare sig arbeta eller att vara folkbokförd skulle få tillgång till flera av socialförsäkringsförmånerna. Förslaget om att kvalificeringstiden ska vara två års arbete innebär i sin tur att de som betalar skatt inte skulle vara skyddade vid inkomstbortfall på grund av sjukdom eller skada. Samtidigt är inget socialförsäkringssystem eller trygghetssystem optimalt. Förändringar i omvärlden och olika utmaningar gör att det kan finnas anledning att se över socialförsäkrings- och trygghetssystemen ur olika synvinklar. Den förändring som motionären föreslår är dock alltför generell och skulle därför få orimliga och oförutsebara konsekvenser.

BROTT

I motion 4:21 föreslås att personer som begår brott under asylprocessen ska få avslag på sin asylansökan. Redan idag är lagstiftningen sådan att brottsliga gärningar kan innebära utvisning. För personer med uppehållstillstånd bör utvisning bli en betydligt vanligare rättsverkan än de är idag. Detta bör exempelvis gälla vålds- eller sexualbrott. Det är dock brottets grad av allvarlighet och inte dess art som ska styra påföljden inklusive om det ska föranleda utvisning. Om utvisning inte går att verkställa, exempelvis för att det inte finns något mottagande land, eller att ett verkställande skulle innebära ett konventionsbrott så ska utvisningsbeslutet kunna genomföras när verkställighetshindren inte längre finns.

EN SAMMANSTÄLLNING AV MIGRATIONSPOLITIKEN

Flera motionärer anser att det som i första hand behövs är en sammanställning av alla Kristdemokraternas migrationspolitiska förslag för att få en helhetsbild och en tydligare beskrivning av partiets politik. Ovanstående sammanställning syftar till att utgöra det tydliggörande av partiets politik som efterfrågas.

Bilaga G - Motion 05:13-05:15, Partistyrelsens yttrande

I enlighet med intentionen i motionerna "Tandvård – måste bli billigare", "Munhälsa är kroppshälsa" och "Tillgången till god tandvård måste vara ekonomiskt möjlig för alla!" har Kristdemokraterna länge arbetat för att förbättra tandvården. Tänderna är en del av kroppen och det ska inte vara plånboken som avgör om du har god tandhälsa eller inte. År 2008 genomförde Kristdemokraterna tillsammans med de övriga allianspartierna en stor tandvårdsreform. För alla som är under 20 år är tandvården helt gratis. För alla över 20 år infördes det ett allmänt tandvårdsbidrag tillsammans med ett högkostnadsskydd. Avsikten var att uppmuntra till att kontinuerligt undersöka tänderna och underlätta de ekonomiska konsekvenserna vid större ingrepp. År 2013 infördes ett tredje steg i tandvårdsreformen: ett extra stöd till personer som på grund av sjukdom eller läkemedelsbehandling har behov av extra stora insatser. Grunderna i reformen har varit bra. Däremot har reformen inte gett önskade effekter i form av ökad besöksfrekvens. Alltför många vuxna anger fortfarande att de avstår från tandvård på grund av kostnaderna.

Enligt Socialstyrelsen har tandhälsan i befolkningen som helhet förbättrats men det kvarstår betydande socioekonomiska skillnader. För de grupper som har sämst tandhälsa – arbetslösa, personer med sjukpenning och utlandsfödda – är tandhälsan oförändrad eller försämrad jämfört med 2004. Kristdemokraterna anser därför att det behövs en omfattande informationsinsats kring tandvårdsförsäkringen.

De tre motionerna yrkar att tandvården framöver bör ingå i högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård. Frågan har diskuterats i partiet under många år. Utgångspunkten att tänderna är en del av kroppen har varit central i kristdemokraternas ambitioner på detta område. I motionen "Tandvård – måste bli billigare" efterfrågas ett tydliggörande av partiets ambitioner när det gäller billigare tandvård genom att högkostnadsskyddets första steg sänks från dagens 3000 kr till 1500 kr. I Kristdemokraternas Hälso- och sjukvårdspolitiska rapport som antogs av partistyrelsen 2014 föreslås precis den sänkning av högkostnadsskyddet som motionären yrkar för. Denna fråga driver således Kristdemokraterna redan.

Kristdemokraternas utgångspunkt vid reformeringen av högkostnadsskyddet under alliansregeringen var att minska kostnaderna för patienten genom att staten står för en ökande procentdel av den totala kostnaden vid mer omfattande behandlingar. Partistyrelsen instämmer med intentionen i motionen "Tillgången till god tandvård måste vara ekonomiskt möjlig för alla!" att det även är viktigt med förebyggande tandvård. Som ett led i detta anser vi att personer med frisktandvårdsavtal borde få del av det statliga tandvårdsbidraget eftersom detta bidrag också är tänkt som en stimulans till regelbundna kontroller. Partistyrelsen driver att denna fråga bör ses över.

Regeringen har, istället för att prioritera en reform av högkostnadsskyddet, valt att successivt förlänga avgiftsfriheten för tandvård för barn och unga från 20 upp till 24 år. Kristdemokraterna är kritiska till detta beslut då uppföljning visar att när kostnadsfriheten tidigare har ökat till fler årskullar har de önskade effekterna uteblivit trots den avsevärda kostnad det innebär för skattebetalarna. Trots att tandvården för barn och unga under 20 år avgiftsfri idag och att stödet till tandvård har ökat sedan 2008, är besöksfrekvensen i princip oförändrad sedan dess. Inriktningen på arbetet med att säkerställa en god tandhälsa för ungdomar måste istället ligga mycket tidigare, redan när de är barn och genom att arbeta med deras föräldrar. Hur ofta någon besöker tandvården kan nästan sägas gå i arv från förälder till barn. Kristdemokraterna anser därför att det är fortsatt viktigare att prioritera ett förbättrat högkostnadsskydd för vuxna och yrkade därför avslag till regeringens förslag att förlänga avgiftsfriheten för tandvården för barn och unga.

Angående yrkandet att Kristdemokraterna ska verka för införandet av ett högkostnadsskydd för den basala tandvården (nödvändiga ingrepp för att kunna tugga, äta och slippa tandsmärta) för vuxna med en månadsinkomst under EU:s fattigdomsgräns (i motion

”Tillgången till god tandvård måste vara ekonomiskt möjlig för alla!”), så finns denna möjlighet för de ekonomiskt mest utsatta idag genom ramen för Socialstyrelsens riktlinjer för ekonomiskt bistånd (tidigare kallat socialbidrag):

”Ekonomiskt bistånd består av två delar: försörjningsstöd och bistånd för livsföringen i övrigt. Försörjningsstödet prövas månadsvis och täcker de vanliga och regelbundet återkommande kostnaderna för till exempel mat, kläder, förbrukningsvaror, boende och hushållsel. Ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt gäller kostnader som är tillfälliga och inte täcks av försörjningsstödet. Vanliga behov är till exempel kostnader för läkarvård, medicin, tandvård, glasögon, möbler eller annat till hemmet och flyttning.”

Sammantaget har Kristdemokraterna ambitionen att sänka individens kostnader för tandvård, men eftersom en tandvårdsreform innebär en stor kostnadsökning för staten valde partiet att prioritera andra angelägna reformer till valmanifestet 2014. Inför valet 2018, har partistyrelsen valt att prioritera och bygga upp en valstrategi runt följande fyra angelägna områden: Vård och omsorg, familj, jobb och äldres ekonomi samt trygghet. Fyra övergripande områden som sammantaget syftar till att återupprätta förtroendet för vår gemensamma välfärd. Tandvården är en viktig del av vård och hälsa. Utformningen av valmanifest ska göras utifrån den valstrategi som antagits. Vilka frågor som bör tas med bland de specifika valfrågorna bör dock behandlas i ett sammanhang.

I enlighet med intentionen i de tre aktuella motionerna yrkade Kristdemokraterna i motion till riksdagen 2016/17:3305 ”Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg” att på längre sikt, när ekonomin tillåter, bör individens kostnad för tandvården sänkas och den organisatoriska utformningen av högkostnadsskyddet bör ses över och reformeras.

Bilaga H - Motion 05:18-05:20, Partistyrelsens yttrande

Kristdemokraternas etiska grundsyn och mål är ett samhälle där abort inte efterfrågas och där den betraktas som en nödfallsåtgärd. Med denna inställning som grund föreslås därför att fokus i det abortförebyggande arbetet bör ligga på åtgärder som enligt vår uppfattning kan medverka till en påtaglig minskning av antalet aborter.

Svaga inkomster ska inte behöva tvinga fram en abort. Det bör vara möjligt att ta emot ett barn redan innan du har en fast inkomst. För tonåringar blir beslutet att fullfölja en graviditet ofta beroende av om de stöds och kan försörjas ekonomiskt av sina föräldrar, men ett så viktigt beslut ska inte vara styrt av om ens föräldrar stöder det eller inte.

Samhällets uppgift måste vara att genom förebyggande arbete såsom informationsinsatser minska oönskade graviditeter, samt att erbjuda bästa möjliga stöd för att inte praktiska, ekonomiska eller sociala svårigheter ska utgöra hinder för att fullfölja graviditeten. I detta sammanhang är det också centralt att arbeta för ett barnvänligare samhälle där föräldraskap på olika sätt underlättas och uppmuntras.

Det är varje värdeförankrad demokratis ansvar att värna livet allt ifrån dess tillblivelse. En abortsituation är därför en konflikt mellan rätten till liv och de blivande föräldrarnas situation i de fall de inte tycker sig ha möjlighet att fullfölja graviditeten.

Mot bakgrund av människovärdesprincipen är det omöjligt för staten och lagstiftaren att ställa sig neutrala till det etiska dilemma som en abort innebär. En abort innebär att ett liv släcks. Lösningen på detta dilemma är emellertid inte förbud. Erfarenheten visar att där aborter inte är tillåtna utförs de ändå, och då med metoder som hotar kvinnors liv och hälsa. Vi försvarar aborträtten och nuvarande lagstiftning. Det är inte rimligt att någon annan än kvinnan under graviditetens första fas fattar det avgörande beslutet om en eventuell abort. Kristdemokraterna står bakom dagens abortlagstiftning. Det offentliga ansvar är att stödja kvinnan oavsett beslut. Förutom det stöd som kan behövas i själva beslutsprocessen så har vi ett ansvar att se till att det finns sociala, praktiska och ekonomiska förutsättningar att välkomna ett barn. Föräldraförsäkringens utformning, bostadsmarknadens funktionssätt, tillgången till barnomsorg och möjligheten att fullfölja studierna för den som inte hunnit klart med sin utbildning är alla viktiga komponenter för att fler som blivit oplanerat gravida ska kunna våga ta beslutet att fullfölja graviditeten.

Det etiska dilemma en abort innebär är inte helt knuten till i vilken vecka aborten görs men fostrets ålder har likafullt betydelse. Dagens lagstiftning för hur sent en abort kan beviljas är inte reglerat utifrån en fast veckogräns utan styrs av huruvida fostret kan vara livsdugligt utanför livmodern. Ett foster som kan förväntas överleva får enligt lagstiftningen inte aborteras. I takt med medicinska framgångar som gör att vi kan rädda livet på allt yngre barn så närmar sig gränsen för när abort beviljas och den gräns när barn som föds förtidigt kan räddas. De flesta aborter utförs tidigt i graviditeten. Under 2015 utfördes 93 procent av aborterna före vecka 12 och 83 procent före vecka 9 enligt Socialstyrelsen.

Det är av yttersta vikt att de som har att tolka lagen och beviljar sena aborter är ytterst noggranna i sina bedömningar och inte beviljar aborter på foster som har möjlighet att överleva. Det är också av största vikt att alla sjukhus där barn föds förtidigt oavsett om det är som effekt av en initierad abort eller en av kroppen utlöst förtidig födsel så ska det finnas tydliga rutiner för omhändertagandet. Inget barn får lämnas att dö. Om den nyfödda inte har förutsättningar att överleva ska palliativa insatser vidtas för ett värdigt och i möjligaste mån smärtfritt avslut.

I den befintliga statistiken från Socialstyrelsen som sträcker sig från 1985 till 2015 kan konstateras att antalet aborter per 1000 kvinnor har varierat i de olika åldersgrupperna under perioden. Glädjande nog kan vi se en kraftig minskning i den yngsta åldersgruppen,

15-19 år, vilket också är den grupp mot vilken flest aktiva abortförebyggande insatser har riktats. Samma utveckling kan dock inte ses i alla åldersgrupper. I den äldsta åldersgruppen, kvinnor över 35 år har nivån varit stadig, men det är också den åldersgrupp där minst antal aborter görs. Mest oroväckande är utvecklingen i åldersgruppen 20-25 år och 25-29 år. I dessa åldersgrupper kunde vi se en minskning under slutet av 90-talet men sedan ökade det igen. I åldersgruppen 20-25 år har antalet aborter per tusen kvinnor sjunkit igen från de högsta nivåerna runt 2007 men senaste året finns återigen tendenser till en ökning. På grund av att statistiken upphörde under några år och nyligen har återupptagits ska dock de allra senaste förändringarna tolkas med försiktighet eftersom det även gjorts en förändring av mätmetod.

Det abortförebyggande arbetet måste ske på bred front och måste utgå ifrån de förutsättningar som finns i vårt land. Den situation som råder i Tyskland skiljer sig ifrån den svenska både vad gäller vår kultur, våra välfärdsystem och hur vår lagstiftning är uppbyggd. Svaga inkomster ska inte behöva tvinga fram en abort. Det bör vara möjligt att ta emot ett barn redan innan man har en fast inkomst. För tonåringar blir beslutet att fullfölja en graviditet ofta beroende av om de stöds och kan försörjas ekonomiskt av sina föräldrar, men ett så viktigt beslut ska inte vara styrt av om ens föräldrar stöder det eller inte. Att Kristdemokraterna arbetat för och fortsätter att arbeta för att även den som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden ska få en rimlig nivå i föräldraförsäkringen är därför viktigt för att ingen ska tvingas att välja att avsluta en graviditet av ekonomiska skäl.

Ungdomar och unga vuxna behöver få kunskap om preventivmedel och säkrare sex, men också styrka att stå för rätten till sin egen kropp och att våga säga nej. Det är viktigt att skapa medvetenhet kring de risker för sexuellt överförbara sjukdomar som oskyddat sex och många partners är förknippade med. Därför måste familje- och preventivmedelsrådgivningen vara väl utbyggd och lättillgänglig i varje kommun.

I ungdomsmottagningarnas verksamhet ska det också framgå att samhället inte ställer sig neutralt till det spirande livet. Det är viktigt att ungdomsmottagningarna får riktlinjer för det preventiva arbetet och att arbetet kvalitetssäkras genom öppna jämförelser av data för sexuellt överförbara infektioner samt tonårsaborter.

Kristdemokraterna har under regeringstiden genomfört flera åtgärder för att förbättra och utöka tillgången till information om sex och samlevnad, inte minst den nationella webbaserade ungdomsmottagningen Umo.se. Vi gav också Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en vägledning för riktade preventiva insatser gentemot ungdomar och unga vuxna inom området hiv och sexuellt överförbara infektioner, STI, inkluderat sex- och samlevnadsinformation.

Regeringen föreslår att preventivmedel ska bli gratis för ungdomar upp till 20 år. Kristdemokraterna tycker inte att detta förslag är tillräckligt träffsäkert när det gäller det abortförebyggande arbetet. Enligt Socialstyrelsen har antalet aborter bland kvinnor under 20 år minskat men istället ökat bland kvinnor över 20 år. Vanligast är aborter i åldersgruppen 20-24 år. Därför vill vi istället subventionera preventivmedel för personer upp till 24 år.

Bilaga I - Motion 08:01-08:03, Partistyrelsens yttrande

Kristdemokraterna har som mål att ingen ska betala mer än 50 procent i högsta marginalskatt. Värnskatten infördes en gång i tiden som en tillfällig skatt för att hjälpa till att sanera statsfinanserna. Partistyrelsen delar uppfattningen om att det är en skatt på utbildning och entreprenörskap. Det är en skatt som hämmar tillväxten och som enligt vissa bedömare på sikt inte skulle påverka statskassan vid ett eventuellt borttagande.

En viktig princip i budgetarbetet är dock att samtliga reformer ska vara fullt ut finansierade antingen genom besparingar eller inom ett givet reformutrymme. Dynamiska effekter kan alltså inte räknas med i reformutrymmet, eftersom alla skattesänkningar ska vara finansierade inom budgeten. Därför blir frågan om en sänkning av värnskatten en fråga om prioritering bland andra viktiga reformer. I dagens ekonomiska läge finns dessutom inget utrymme för ofinansierade reformer. Ett avskaffande av värnskatten måste alltså finansieras genom andra skattehöjningar eller besparingar.

Det finns dessutom relativt få exempel på skatter som inte har några skadliga effekter på samhällsekonomin. Det är eftersträvansvärt att motverka höga margineffekter – inte minst dem över 50 procent. Men de som drabbas av de högsta margineffekterna med dagens skatte- och ersättningssystem är inte höginkomsttagare som betalar värnskatt. De största margineffekterna finns för dem i de lägre inkomstskikten som går från att helt eller delvis uppbära bidrag och ersättningar till arbete. Med en ökad inkomst minskar bidrag, vissa avgifter kan öka och kringkostnader för arbetet (resor, arbetskläder, fackföreningsavgifter mm) läggs till. När samtliga dessa effekter räknats in är margineffekten för dessa personer långt högre än 57 procent. Det är också anledningen till att Kristdemokraterna presenterat förslag om dubbelt jobbskatteavdrag vars syfte är att minska denna margineffekt för låginkomsttagare som går från utanförskap till arbete.

Partistyrelsen menar att också människor som arbetar som lokalvårdare, butiksbiträde, undersköterska, sjuksköterska, polis eller transportarbetare står för flit, hårt arbete och strävsamhet och i högre utsträckning är betjänta av ytterligare skattelättnader före ett avskaffande av värnskatten kan komma ifråga. Det är också viktigt att komma ihåg att även de som betalar värnskatt under allianstiden fick sänkt skatt till följd av jobbskatteavdragen.

Den dag det finns utrymme i budgeten för att avskaffa värnskatten, utan att andra mer prioriterade reformer måste ställas åt sidan, ska det genomföras. När det finns utrymme i budgeten för att avskaffa värnskatten, utan att andra mer prioriterade reformer måste ställas åt sidan, ska det genomföras. Kommande år anser partistyrelsen att det bland annat är prioriterat att få fler poliser, satsningar på primärvård och omsorg och inte minst äldres ekonomi. I skattepolitiken prioriterar partistyrelsen skattesänkningar för bredare inkomstgrupper, såsom föräldrar som arbetar och helt slopad skillnad i beskattning mellan löntagare och pensionärer, men också sänkt – och för en del borttagen - statlig inkomstskatt genom höjd nedre skiktgräns och att sänka marginalskatten för höginkomsttagare genom att återställa avtrappningen av jobbskatteavdraget, framför avskaffad värnskatt.

Bilaga J - Motion 08:04-08:07, Partistyrelsens yttrande

Skattepolitik handlar om många saker. Bland annat om hur vi finansierar den gemensamma välfärden, hur vi ökar människors självbestämmande samt hur vi får en väl fungerande ekonomi och arbetsmarknad. Sambeskattning har i de allra flesta hänseenden en negativ inverkan på skattepolitikens mål. Liknande motioner har tidigare avslagits av Kristdemokratiska riksting. Partistyrelsen gör samma bedömning nu som då och motsätter sig ett införande av frivillig sambeskattning.

Ett av de största problemen på svensk arbetsmarknad är trots jobbskatteavdrag och andra förbättringar att vi har tröskeeffekter på över 100 procent för vissa personer i den lägsta inkomstdecilen; alltså för dem som står längst bort ifrån arbetsmarknaden. Att i det läget införa en sambeskattning ökar tröskeeffekterna för dem med låg inkomst. Detta eftersom sambeskattning innebär skattesänkning för höginkomsttagare men skattehöjning för låginkomsttagare. Därmed riskerar sambeskattningen att göra det olönsamt för vissa personer att arbeta.

Att två personer med samma jobb och samma lön ska ha olika marginalsatt, beroende på om de är gifta och vem de är gifta med, strider mot likhetsprincipen. Sambeskattning skulle dessutom, på ett oproportionerligt sätt, gynna familjer där en person har mycket hög inkomst och den andra mycket låg inkomst. Att öka föräldrars valfrihet och öppna upp möjligheter för mer tid tillsammans med barn och familj har ett värde som inte kan eller ska beräknas i kronor och ören i en skattesnurra. Kristdemokraterna har många förslag till hur denna valfrihet kan förbättras, men tror inte att sambeskattning är rätt väg att gå.

Ser man till statistik över exempelvis barnafödande i dessa länder finns det ingenting som tyder på att sambeskattning fungerar uppmuntrande till familjebildning. Länder med sambeskattning har dessutom en betydligt lägre sysselsättningsgrad bland kvinnor. Om meningen med sambeskattning är att underlätta för familjer slår den helt fel då det snarare leder till att främst kvinnor tvingas välja antingen familjeliv eller yrkeskarriär, utan möjlighet att kombinera de båda.

Skattepolitiskt är det i alla hänseenden bättre att fortsätta med ytterligare sänkningar av skatterna för breda inkomstgrupper och med sänkningar av de höga marginalsattarna än att införa någon typ av sambeskattning. Skillnaden mellan frivillig sambeskattning och obligatorisk sambeskattning är mycket liten då det knappast är så att någon tackar nej till en inkomstsattesänkning som är frivillig. Kristdemokraterna ser gärna att inkomstsattarna sänks, men vi vill ha skattesänkningar som ger positiva effekter för ekonomin, arbetsmarknaden och familjerna. Vi tror inte att sambeskattning är rätt väg att gå för att nå våra politiska mål.

I motion 8:06 lyfter motionärerna fram den negativa särbehandling sambeskattning skulle få för ensamstående och föreslår att ensamstående med vårdnaden om barn därför ska kompenseras genom ett höjt brytpunktsbelopp. Partistyrelsen instämmer i problembeskrivningen men menar att motionärernas förslag till lösning skulle skapa ytterligare problem. Det skulle ge incitament för par att gå isär för att på så sätt komma i åtnjutande av den lägre beskattningen. Det strider mot partiets grundläggande hållning att politiken bör stödja familjegemenskap snarare än verka för familjesplittring.

Bilaga K - Motion 08:17-08-18, Partistyrelsens yttrande

De kraftigt stigande bostadspriserna är en potentiell risk för den finansiella stabiliteten i Sverige. Prisutvecklingen har fått bolånestocken och skuldsättningen som följer att växa kraftigt, vilket gör att statens åtaganden för ränteavdraget riskerar stiga när räntorna stiger. Det innebär att statens kostnad för att vidhålla ränteavdraget kan undergräva reformutrymmet på andra områden. Vi delar således motionärernas problembild över bostadsmarknaden och de baksidor som finns med dagens konstruktion av ränteavdraget. Samtidigt har det också möjliggjort för människor med lite kapital att få en bättre chans in på bostadsmarknaden. Därför är det en delikat balansgång mellan för- och nackdelar.

Motionärerna vill avskaffa ränteavdraget, utifrån två olika modeller. I motion 8:17 framgår att motionären vill se en avtrappning under en 15-årsperiod och att ränteavdraget istället används till amortering. I motion 8:18 är intentionen att ränteavdraget skatteväxlas mot lägre inkomstskatt. Båda idéerna bär intressanta resonemang på en förändring av ränteavdraget.

Det är viktigt att poängtera att ett förändrat ränteavdraget får konsekvenser på hushållens inkomster och på skattesystemets utformning. Ränteavdraget är en del av skattesystemet för både inkomst av kapital och tjänst. Det är därför viktigt med en grundlig analys av ränteavdraget och beskattningen av kapital och tjänst, innan detaljerna i en sådan förändring kan bestämmas.

Vi menar dock att inriktningen i ett sådant förslag går att bestämma. Tidpunkten för att minska ränteavdraget är bättre idag. Det finns färre argument än tidigare som stödjer idén om ett ränteavdrag på 30 procent. Nya lägre beskattningsformer för kapital minskar symmetrin i skattesystemet, som varit en bärande pelare tidigare. Förväntat lägre jämviktsränta än historiskt minskar också räntebördan för de som har brist på kapital.

Ena motionens förslag om att utöka amorteringarna bedömer vi inte som rätt lösning, eftersom hushållen nyligen fått ett amorteringskrav att hantera. Ett system med sänkt inkomstskatt ger delvis träffsäkerhet i kompensationen till hushållen. Sänkt ränteavdrag slår på alla med lån, men olika grupper drabbas olika hårt. Exempelvis är barnfamiljer en grupp med ofta stort boende och höga utgifter. Därför är det viktigt att denna grupp också kompenseras vid minskat ränteavdrag.

Sammantaget bedömer vi därför att ränteavdraget långsiktigt bör sänkas till förmån för en inkomstskattesänkning, tillsammans med ett utökat ekonomiskt stöd till barnfamiljer, där inkomstskattesänkningen och det utökade stödet till barnfamiljer motsvarar det nedtrappade ränteavdraget. På så vis går det att kompensera de grupper som påverkas mest av ett sänkt ränteavdrag, samtidigt som vi låter människor behålla mer av sin lön och stärker drivkrafterna till arbete. För att nå de barnfamiljer, som ofta bor i större bostäder, bör vi utöka det ekonomiska stödet till barnfamiljer i den takt det anses behövas. Eftersom inkomst av tjänst, och inte bara kapital, ligger till grund för ränteavdraget, är det möjligt att kompensera via skatt på arbete. Utöver det är det rimligt att sänka taket för fullt ränteavdrag från dagens 100 000 kr. En nedtrappning bör således ske genom både en nedtrappning av procentsatsen i ränteavdraget och av taket. Det är dock viktigt att de inkomstökningar som en nedtrappning av ränteavdragen medför inte används som något allmänt reformutrymme. Nedtrappningen bör ske långsamt och förutsägbart för att värna trygghet i boendet. En blocköverskridande överenskommelse om detta är önskvärd.

Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra till partistyrelsen att verka för att ränteavdraget sänks samtidigt som en inkomstskattesänkning görs och det ekonomiska stödet till barnfamiljer utökas för att kompensera de hushåll som påverkas, och därmed anse motion 8:17 och 8:18 besvarade.

Bilaga L - Motion 09:12-09:15, Partistyrelsens yttrande

Partistyrelsen delar uppfattningen att den bristande rörligheten utgör en bromskloss på bostadsmarknaden. Genom ökad rörlighet kan ett stort antal bostäder tillgängliggöras på kort sikt och även stimulera fram mer nyproduktion. Allt för många uppger att de bor kvar i för stora hus på grund av skatternas utformning.

Kristdemokraternas nuvarande politik innebär att taket för uppskov på reavinstskatten tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. På så sätt tvingas inte vinsten vid försäljning fram till beskattning om man köper en ny bostad, utan både reavinstskatt och uppskovsränta betalas när personen inte längre gör något uppskov. Det sker exempelvis när personen flyttar till hyresrätt, till särskilt boende eller om personen avlider. En sådan reform skulle minska de så kallade flyttskatterna avsevärt och underlätta en ökad rörlighet.

Partistyrelsen anser inte att en särskild ålder ska påverka skattereglerna vid bostadsaffärer. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget besluta att avslå motion 9:13.

Partistyrelsen anser inte att sänkt reavinstskatt är rätt väg. Vår bild är att det inte främst är storleken på skatterna som är huvudproblemet, utan tidpunkten när de tas ut.

Kristdemokraterna menar istället att vi behöver ändra reglerna kring flyttskatterna på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt, som inte skapar otrygghet i boendet, likt modellen ovan. Vår modell löser problemet med att en person som säljer en bostad och köper en ny kan få högre boendekostnader även om man köper en mindre och billigare bostad.

Att istället söka uppnå samma sak genom att sänka reavinstskatten genom sänkt skattesats skulle innebära att stora belopp skulle behöva prioriteras till detta område istället för till mer angelägna skattelättnader såsom sänkt skatt på arbete. Det skulle också ge mycket stora skattesänkningar till de som ägt sitt boende längst, fått stora subventioner genom betydligt kraftigare ränteavdrag än idag, fått värdestegringar när fastighetsskatten avskaffades eller bosatt sig i dyra eller attraktiva områden och därmed gjort störst vinst. Det innebär att en sådan reform skulle fördelas mycket ojämnt i samhället. Därför anser partistyrelsen att sänkt reavinstskatt inte är en lämplig politik, utan att den nuvarande modellen som redogjorts för ovan är en bättre och mer ansvarsfull reform. Partistyrelsen föreslår därför att avslå motion 9:14 och 9:15.

När det gäller kraven på kontantinsats anser partistyrelsen att det i första hand är en fråga för marknaden och de expertorgan som granskar denna, främst Finansinspektionen.

Partistyrelsen anser att en balans behöver upprätthållas mellan möjligheterna att äga sitt boende och riskerna med en alltför uppblåst prisbubbla på bostäder. I ett internationellt perspektiv är svenska hushåll i dagsläget mycket högt belånade, vilket oroar Partistyrelsen. Någon utredning i syfte att från politiskt håll minska kraven på kontantinsats är Partistyrelsen därför inte beredd att förorda, däremot vill vi prioritera en rad andra insatser för att minska den höga belåningsgraden – amorteringskrav på hela bankens bolånestock, ändrade riskvikter för att motverka mängdrabatter och att se över ränteskillnadsersättningen för att göra bundna bolån mer attraktiva och på så sätt minska hushållens räntekänslighet. Därtill föreslår partistyrelsen en långsam avtrappning av ränteavdragen på bolån växlat mot disponibel inkomstförstärkningar för hushåll. . Sådana åtgärder gör det möjligt för myndigheterna att lätta på krav på kontantinsats. Därtill konstaterar Partistyrelsen att Kristdemokraternas förslag om att subventionera bosparande för unga skulle underlätta för yngre att få ihop till en kontantinsats. Partistyrelsen föreslår därför att andra att-satsen i motion 9:12 bör avslås.

En detaljplan gäller tills den antingen upphävs, ändras eller ersätts av en ny detaljplan. Efter att genomförandetiden gått ut kan kommunen ersätta, ändra eller upphäva detaljplanen. Kommuner kan alltså redan idag utföra det som efterlyses i tredje att-satsen i motion 9:12. Därmed anser partistyrelsen att den bör besvaras.

Bilaga M - Motion 10:07-10:08, Partistyrelsens yttrande

Den växande vildsvinsstammen i Sverige orsakar mångmiljonbelopp i skador varje år, vilket är förödande för lantbrukare och andra näringsidkare på landsbygderna. Bönderna får betala det högsta priset då vildsvinen bökar upp åkrar och vallodlingar med stora skador till följd. Vildsvinen står också för ett stort antal viltolyckor i trafiken, omkring 3 000 per år. Därutöver har många villaägare fått sina gräsmattor uppbökade.

Ohämmad stödutfodring, ibland med tonvis av sockerbeter på samma plats, betraktas som en av de bidragande faktorerna till vildsvinsstammens ökning. Partistyrelsen anser att det är värt att studera LRF:s förslag till reglering av klövviltutfodring. En viktig del i förslaget är att reglering av utfodring ska gälla specifikt för klövvilt, däribland vildsvin, som ju orsakar de största skadorna. Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, ska kunna sätta upp villkor för utfodring av klövvilt. Länsstyrelserna ska utöva tillsyn över att regler för utfodring följs. Enligt förslaget ska Naturvårdsverket meddela föreskrifter om fodermedel, utfodringsmetoder och tillåten mängd foder som får användas. Detta skapar möjligheter att stoppa de avarter som finns idag med bl a stora berg av sockerbeter som tippas i skogen.

Partistyrelsen anser också att vildsvinspopulationen måste begränsas genom ökad jakt. Den effektivaste jaktmetoden för vildsvin är med åtel nattetid. Kameraövervakning av åteln underlättar jakten, men är idag tillståndspliktig. Tillstånd bör ges i fler fall och förfarandet måste förenklas men tillståndsgivning måste vägas mot integritetsaspekten. Det behövs även andra regeländringar för att underlätta jakt nattetid; det kan handla om att förenkla regler om rörlig belysning och ljusförstärkande nattsikten.

Partistyrelsen anser att jägarna lättare ska kunna sälja vildsvinsköttet. Det finns idag möjligheter för jägare att sälja kött från annat klövvilt direkt till konsumenter eller en lokal butik eller restaurang. Vildsvinskött måste emellertid först passera en vilthanteringsanläggning. Det finns endast omkring tio vilthanteringsanläggningar i Sverige. Kristdemokraterna har därför föreslagit att kravet på vilthanteringsanläggningar ses över. Däremot ska det naturligtvis fortfarande vara krav på att köttet ska genomgå trikintest och att det skall vara tydligt spårbart varifrån viltet kommer. Den modell som finns i Tyskland skulle kunna tjäna som inspiration.

Ett stort problem är att vildsvinen plöjer upp vallodlingar med stora skador som följd. I kampen mot vildsvinen är den enskilde bonden rättslös. Bonden får inget stöd för förlorad skörd, inga pengar för stängsel eller ersättning för tid som måste läggas på avskjutning. Det behövs därför generösare regler för ersättning för de skador som vildsvinen åsamkar.

På senare år har skador orsakade av vildsvin ökat kraftigt. Tidigare fanns möjlighet att få statlig ersättning för dessa skador enligt viltskadeförordningen som upphörde 1995. Kristdemokraterna har därför i riksdagen föreslagit att markägare ska kunna få ersättning för skador orsakade av klövvilt.

Skottpengar är ett förslag som ibland framförs. En nackdel som har nämnts är att skottpengar skulle skapa felaktiga incitament, då det skulle kunna bli lönsamt att föda upp vildsvin i syfte att få pengar för dem. En annan nackdel är att förslaget skulle bli relativt dyrt för statskassan. Årligen skjuts cirka 100 000 vildsvin. En skottpeng skulle för att få effekt behöva ligga kring ett antal hundra kronor, vilket innebär en extra kostnad på flera tiotals miljoner kronor. Partistyrelsen är mot bakgrund av detta inte beredd att i nuläget förorda införande av skottpeng på vildsvin.